

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

Збірник наукових праць

Частина 1

URBAN
FORUM

Київ 2023

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Комітет з питань організації державної влади, місцевого
самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної
Ради України
Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
Фонд інституційного розвитку української науки
ВГО «Ліга інтернів»
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)
Краківський політехнічний університет ім. Тадеуша Костюшко
(Польща)
Караденізський технічний університет (Туреччина)**

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЧАСТИНА ПЕРША

КИЇВ 2023

Рекомендовано до друку Вченою радою КНУБА, прот. № 10 від 26.06.2023 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)

Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)

Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі (Німеччина)

Скрипнюк О.В. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України

Тарута С.О. – народний депутат України, Президент Асоціації народних депутатів України

Андрєєв С.О. – д.н.держ.упр., проф., КНУБА

Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА

Йелда Айдин Тюрк – PhD, доц., Караденізський технічний ун-т (Туреччина)

Згурська В.Л. – к.п.н., доц., КНУБА

Карпунцов В.В. – д.ю.н., проф., КНУБА, ВГО «Ліга інтернів»

Кобиларчик Ю. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)

Ковальчук О.М. – к.ю.н, доц, КНУ імені Тараса Шевченка

Малкевич А. – д.п.н., проф. (Польща)

Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА

Мамонтов І.О. – к.ю.н., проф., Заслужений юрист України, КНУБА

Марченко М.В. – к.ю.н., Фонд інституційного розвитку української науки, КНУБА

Ноняк М.В. – к.е.н., Інститут держави і права імені В.М. Корецького, КНУБА

Онїщенко Н.М. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України

Перегада Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА

Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА

Тригуб Р.М. – к.т.н., доц., КНУБА

Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА

Шебек Н.М. – д.арх., проф., КНУБА

Ярощук І.В. – к.і.н., доц., КНУБА

Рецензенти:

Безклубий Ігор Анатолійович – доктор юридичних наук, професор

Дьомін Микола Мефодійович – доктор архітектури, професор

Урбаністичний форум. Зб. наук. пр. За мат. міжнародних наукових конференцій «Просторове планування» (28 квітня 2023 р.) та «Будівельне право» (5 травня 2023 р.). В 2-х ч. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2023. Частина 1. 245 с.

ЗМІСТ

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОБРАЗ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЇЇ ВІДНОВЛЕННЯ

Устінова І., Плешкановська А.

Повоєнне відновлення житлової забудови України: проблеми, досвід, перспективи 6

Пилипенко О.

Політика уряду України у галузі культури та національного відродження..... 14

Сингаївська О., Гузеєв А.

Правові аспекти охорони культурної спадщини в Україні та країнах Європейського Союзу (на прикладі Німеччини та Словенії) 19

Шебек Н., Ніколаєв М.

Особливості архітектурно-планувальної організації середовища життєдіяльності людей похилого віку..... 24

Апостолова-Сосса Л., Семенова В.

Район для миру. Кудрявець, виклики війни та пошук відповідей 28

Шебек Н., Романюк А.

Довгострокові сценарії просторового розвитку міста Моршин..... 39

Бачинська Л.

Вплив воєнно-політичної ситуації в Україні на напрямки відновлення міст (на прикладі м. Попасна) 45

Бауман Ю., Панібудьласка А.

Деякі ціннісні моменти просторового планування 50

Гедін М.

Аналіз та оцінка туристичного потенціалу міста Києва : методологічний аспект..... 55

Шебек Н., Рашківська К.

Проблеми і орієнтири просторового розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області 60

Згурська В.

Уроки європейської політики згуртованості для збереження стабільності політичних систем 67

Лукьянов О.

Концепція Еллен Кей «етика через естетику» та її реалізація в урбаністичному проєкті шведських соціал-демократів «Дім для народу» ..72

Семко В., Басва Ю.

Всеукраїнський перепис населення у контексті просторового планування та сучасних політичних реалій 75

Стеценко С., Гаврильченко О.

Туристична політика післявоєнної Японії: політико-історичні аргументи для України..... 79

Шилова Т.	
Підвищення ефективності роботи громадського транспорту для забезпечення сталої мобильності в містах	84
Ярошук І.	
Нові підходи в концепції відбудови зруйнованого житла.....	89
Комова О., Ратушний П.	
Система соціального захисту населення міста Києва : переваги та недоліки.....	96
Бачинська О.	
Русифікація Маріуполя.....	102
Бондаренко О.	
Інвестиційний потенціал міст	109
Шебек Н., Дерпа Р.	
Еволюційно-генетичний аналіз річки Почайни та її зв'язок з однойменним парком у м. Києві.....	114
Валівко А.	
Особливості політики відбудови руйнувань, завданих повномасштабним російським вторгненням.....	123
Козак С.	
Принципи та методи визначення зон охорони пам'яток культурної спадщини на прикладі пам'ятки національного значення «Земляні укріплення Єлизаветинської фортеці» в м. Кропивницький	126
Лепешко А.	
Екологічні заходи при трансформаційних етапах транспортної інфраструктури в населених пунктах	129
Мизун М.	
До питання реалізації європейської системи місцевого самоврядування у післявоєнний період.....	134

БУДІВЕЛЬНЕ ПРАВО

Апанасенко К.	
Про окремі законопроектні ідеї у галузі містобудування у світлі практики ЄСПЛ.....	138
Батанов О.	
Тенденції розвитку муніципального права у вимірі містобудівної діяльності: концептуальний аспект	144
Пархоменко Н.	
Окремі аспекти трансформації механізму держави в умовах воєнного стану	151
Пилипенко О.	
Законодавство України про правовий статус тимчасово окупованих територій.....	156

Сердюк Н. Науково-інноваційні освітні центри в умовах післявоєнного відновлення міст і регіонів України	164
Чернега В. «Підмурок» механізму правового регулювання містобудівної діяльності в Україні	169
Бабюк А. Міжнародно-правове регулювання правочинів з іноземним елементом	175
Кулеба О., Філіпович О. Правові засади забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій.....	178
Мамонтов І. Міжнародно-правовий досвід особливостей повоєнного відновлення зруйнованих територій.....	186
Машков К. Особливості регулювання трудових відносин в умовах пандемії.....	190
Медвідь М., Красун А., Світановська Т. Екологічна безпека України: питання теорії та історіографії.....	194
Мироненко В. Контроль над ракетно-ядерним озброєнням як міжнародно-правовий фактор прискорення відбудови України.....	201
Павлова В., Похиленко І. Особливості правового статусу товариства з обмеженою відповідальністю на відміну від інших організаційно-правових форм господарювання	205
Семко В. Понятійно-категоріальний апарат комплексної правової характеристики рекреаційної зони	211
Khalabudenko O. Legal regime of public property: experience of european jurisdictions.....	225
Ярощук І. Правовий аспект у забезпеченні екологічної безпеки будівельних матеріалів.....	232
Продан І. Антикорупційна складова політики відновлення України	240
Халява В. Державно-приватне партнерство у політиці житлового забезпечення учасників бойових дій: зарубіжний досвід та законодавчі перспективи	243

*Ірина Продан,
аспірантка кафедри політичних наук і права
Київського національного університету будівництва і архітектури*

АНТИКОРУПЦІЙНА СКЛАДОВА ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Відновлення України, котре є другою, після досягнення найшвидшої перемоги над російським воєнним вторгненням проблемою, є найбільш актуальним напрямом державної політики України. Водночас відновлення руйнувань, створення нових форм життєвого простору та релокація промисловості й економіки загалом містять у собі значну низку внутрішніх політико-правових викликів, серед яких питання протидії корупції є центральною політичною і правовою проблемою, оскільки корупціогенність сфери будівництва є однією з найвищих серед всіх сфер економіки України. Дана проблематика ставить у практичну залежність ефективності політики відновлення України, насамперед, за участі зарубіжних партнерів та інших донорів, коли корупційні ризики формують політичну атмосферу недовіри і як наслідок – зменшують мотивацію реалізовувати спільні з Україною фінансовоємні проекти по відновленню завданих російським вторгненням руйнувань.

Дослідження свідчать, що для відновлення зруйнованих об'єктів і виплати компенсацій Українська держава розраховує на різні джерела, у тому числі стягнення грошей із РФ і допомога донорів (США, ЄС, Світового Банку, приватні пожертви тощо). В той же час досі не вирішена модель, за якою буде проходити відновлення, хто їм буде керувати, якими принципами воно буде керуватися, наскільки буде централізоване управління, як буде розподілена пропорція в прийнятті рішень між місцевою та центральною владою і донорами, яка буде залученість громадянського суспільства, які будуть зроблені нові запобіжники від корупції і неефективних витрат грошей та чи не будуть піддані сумніву діючі антикорупційні механізми тощо, чи треба давати гроші відразу чи

пізніше, багато давати чи невеликими частинами, під конкретні проекти/зобов'язання чи без них тощо [1, с. 6].

Погоджуємося із дослідниками [2] у тому, що на етапі реконструкції основні корупційні ризики стосуються спроб обійти процедури закупівлі та укладання контрактів. Неналежне планування та укладання договорів на користь групи інтересів можуть призвести до невідповідної або неякісної інфраструктури. Як результат, реальні потреби постраждалих людей та їхня безпека ігноруються на користь особистої вигоди [3].

Проте, у політичному контексті слід враховувати такі фактори, коли громадянська мобільність після 2014 року призвела до того, що голос громадянського суспільства став гучнішим та почав впливати на державницьку політику. Україна створила архітектуру антикорупційної системи, що відповідало як запиту суспільства так і очікуванням міжнародних партнерів. В Україні створено систему спеціальних органів для боротьби з корупцією – НАЗК, НАБУ, САП, ВАКС, ДБР, БЕБ. Водночас Верховна рада України ухвалила Антикорупційну стратегію України на 2021-2025 роки. Ця стратегія має на меті посилити боротьбу з корупцією в Україні, що є критично важливим для країни в момент відбудови. Основними принципами стратегії є:

- Оптимізація функцій держави;
- Цифрова трансформація;
- Створення нових законних способів задоволення потреб фізичних і юридичних осіб;
- Посилення юридичної відповідальності: забезпечити невідворотність юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;
- Формування суспільної нетерпимості до корупції;
- Утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права;
- Подальше створення при НАЗК координаційну робочу групу з питань антикорупційної політики;
- Її очолять голова НАЗК та міністр Кабміну. Склад робочої групи затверджуватиме Уряд. Впровадження цієї стратегії та налагоджена

робота антикорупційних органів зможе попередити ризик високого рівня корупції та підвищить довіру до України серед країн ЄС. 19 липня 2022 р. спеціальна комісія нарешті призначила нового голову САП України відповідно рекомендаціям ЄС. Призначення нового голови САП є ще одним поступовим кроком України у впровадженні системної боротьби з корупцією [1, с. 18].

Отже, на наше переконання, наявність достатньо розгалуженої системи антикорупційних судових і правоохоронних органів не у повній мірі забезпечує ефективними організаційно-правовими інструментами національну українську політику з відновлення руйнувань. Розробка і невідкладне ухвалення законодавчих актів у сфері підвищення кримінальної відповідальності за корупційні посягання з однієї сторони, а з іншої сторони ефективна правова політика надання гарантій зарубжним інвесторам, транспарентність і прозорість механізмів державного управління у даній сфері суспільних відносин можуть стати елементами комплексного забезпечення антикорупційної складової у сфері політики повоєнного відновлення України.

Список використаних джерел

1. Шаповал Н., Федосеєнко М., Грибановський О., Терещенко О. Повоєнне відновлення України. Нові ринки та цифрові рішення. URL : <http://surl.li/dlsfr> (дата звернення: 15.05.2023).
2. Самоходський І. Аналіз міжнародного досвіду та найкращих практик щодо прозорості та підзвітної відбудови К.: Агентство Сполучених Штатів з міжнародного розвитку (USAID), 05. 2022. URL: <http://surl.li/kcuzo> (дата звернення: 15.05.2023).
3. Fenner G., Mahlstein M. Curbing the Risks of and Opportunities for Corruption in Natural Disaster Situations URL : <http://surl.li/kcvbm> (дата звернення: 15.05.2023).

Підписано до друку 01.08.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 77-291
Умов.-друк. арк. 12,3. Обл.-вид. арк. 13,6.
Тираж 100 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.
E-mail: tooums@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.